

• SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLAM ENSTİTÜLERİ
TALEBE FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

MAHMUT ÖZAKKAŞ

• Yazı İşleri Müdürü :

CAHİT BALTACI

BU SAYIDA

SELÂM	İSLÂM MEDENİYETİ
YENİDEN DOĞUŞ	Cahit BALTACI
ŞEKİL VE RUH	Ebu'l Hasan Ali NEDEVİ Terceme : B. TOPALOĞLU
İSLÂM, SADELİK VE KOLAYLIKLAR DİNİDİR	Mehmed SOFUOĞLU
MİRÂC-I NEBEVÎ	Ömer KIRAZOĞLU
KENDİNİ TANIMAK	Prof. Dr. A. Nihat TARLAN
İSLÂMİYET MÜSAMAHA DİNİDİR	Zuhûri DANIŞMAN
GEL GİDELİM (Şiir)	T. Sıtkı BALCI
EBU BEKR EL-VÂSİTÎ	Dr. Ahmed Subhi FURAT
DUA (Şiir)	Mustafa YAZGAN
İSLÂM MEDENİYETİNDE TÜRKLER	M. Zekâi KONRAPA
SEVGİ (Şiir)	Rekin ERTEM
ANAMA MEKTUP (Şiir)	Nuri YÜCE
KAYBETTİĞİMİZ DEĞER (M. SAİT MUTLU)	İsmail DAYI
İSLÂM HUKUKU VE MEDENİYET	Prof. Laure V. VAGLIERİ
İSLÂM, AHLÂK GÜZELLİĞİN DEN İBARETTİR	Ter.: Yaşar KANDEMİR Veli ERTAN
BEYİTLERLE SESLENİŞ	Reşat CANTAŞ
TERBİYE MESELESİ	Selâhaddin PARLATIR
KARAHANLILAR DEVRİNDE İSLÂMÎ ESERLER	Dr. Neclâ PEKOLCAY
DUDAKLAR (Şiir)	A. Nihat ASYA
BAŞLARKEN VE BİRKAÇ KELİME	Prof. Dr. F. K. TİMURTAŞ
KUTADGU BİLİĞ'İN İKİ BEYİTİ HAKKINDA	Prof. Dr. C. ULUÇAY
HASTALIK — ŞİFA — İHTİYARLIK — ÖLÜM	Dr. Asaf ATASEVEN
ELSİZ BİR HATTATIMIZ	M. Uğur DERMAN
İSLÂM AÇISINDAN SOSYALİZM	Ahmed Vefa CAMDİBİ
HABERLER	İSLÂM MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/1
CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme Ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K.: 1315

S İ R K E C İ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara : T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı : **SÜKRÜ ÖZTÜRK**
Konya : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : **A. EKREM GENÇ**
Kayseri : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Baş.: **İ. HACİVAT**
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başkanı : **O. ÇETİN**

TEKNİK KADRO

Sekreter :
Erdoğan ATAK

Ressam :
Gürbüz AZAK
Mustafa EREN

Klişeler : PULCU Klişe
Dizgi ve Baskı : AHMET SAİT MATBAASI — İSTANBUL
Yıl : 1. Sayı : 3
Basıldığı Tarih : 18 EKİM 1967

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 30. TL. Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 15. TL. İç Kapak : 2 renk 1.500 TL.
Öğrencilere % 20 Tenzilât yapılır. Renkli ilân sahifesi :
Yabancı Memleketlere İki katı. Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

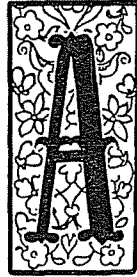
İLÂN TARİFESİ

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmıyın iade edilmez.

Tıb

Bir Hadisin düşündürdükleri:**Hastalık - Şifa -****İhtiyarlık - Ölüm -**

Dr. Asaf
ATASEVEN

ALLAH derdi de çareyi de verdiği gibi, her dert için bir ilaç yaratmıştır. Bu sebeple tedaviye devam ediniz. Fakat haram ile tedavi etmeyiniz.

Hastalarınızı tedavi ediniz. Çünkü, Allah hiçbir hastalık indirmemiştir ki onun şifasını vermemiş olsun. Fakat ölümle, ihtiyarlık bundan müstesnadır.

HADİS-İ ŞERİF

Allahın hastalığı da şifayı da beraber yaratmış omlası, yaratıcılığındaki kudret ve mükemmelliğin en güzel nünunelerinden birisidir. Araştırmacı gözü ile, bu ne büyük hikmet ve bir ilmi değer taşımaktadır. Bizlere aklımızı, ilmimizi ve tecrübelerimizi seferber ederek hastalıkların çarelerini araştırmak, beşerin ızdıraplarını dindirmek için çalışmak düşüyor. Bu hadis-i şerife göre tabâbetin istikbalde bütün hastalıkları tedavi etmesi ve bunu da bilhassa müslümanların yapması icap eder.

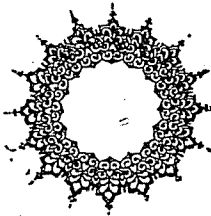
HASTALIK NİÇİN YARATILMIŞTIR?

İNSAN için hastalık; günahlardan temizlenme, bir imtihan, şükürü eda edilmeyen bir sıhhatin kefareti kabul edilmelidir (1). Nitekim eskiler hastaliksız bir ömür geçirmekten korkarlardı, sıhhatli geçen günler için nefislerini didikler ve bunu gaflet sayarlardı. Allahtan belâ isteyen şâir de her halde bunun için istiyordu.

Hastalık esnasında, insanın sabr sonunda şükür ehli olması lâzım gelir. Netice itibarıyla hastalık bir insanın ölümüne de sebep olabilir, o vakit insana tebessümle ve imanla dünyadan geçmesi yakışır.

Hadiste hastalığı, «Haramla tedavi etmeyiniz.» buyruluyor.

Haram aslında mahzurlu, insanlara zararlı olan şeydir. Meselâ alkol. Tebâbet hiçbir hastalığı onunla şifayâb etmemiştir. Zaten tabâbette alkol kullanılması çok az bir sahaya inhisar eder. Günden güne de azalmaktadır. O aslında bir ilaç da değildir (1). Diğer haramlar da böyle. O halde haram olan şeylerde şifa yoktur diyebiliriz (3). «Ölümle ihtiyarlık bundan müstesnadır» buyuru-

İrken de ilmi bir görüş ifade edilmektedir. Şöyle ki :

İHTİYARLIK, insan uzviyetinde husûle gelen organik, fizyolojik, hatta psikolojik bir değişmedir. Bütün uzvi fonksiyonlar, hiçbir hastalık olmadan ölüme bir nevi hazırlık yapar gibi aksar ve bozulur. Yukarıdaki bu değişmeleri şöylece sıralayabiliriz :

Göz uyumu, kulak duyarlığı, kalp atım hacmi, vital kapasite, bazal metabolizma böbrek süzme kabiliyeti, sindirim enzimleri ifrazı, adale kuvveti, her iki cinsten cinsiyet hormonları ifrazı ve hastalıklara karşı mukavemet azalır.

Bununla beraber yaşlı uzviyette sabit kalan bazı fonksiyonlar da vardır. Bunlar böbrek üstü bezlerinin hormon ifrazı, kan hücreleri yapı ve sayıları, asit baz dengesi ve kan şekeri az çok sabit kalır.

Yukarıda saydığımız bu fonksiyonların bozulmuş olması yaşlı uzviyetin çevreye intibakını güçleştirir. İşte bu önüne geçilmeyen fizyolojik ihtiyarlıktır. Yaşlılara âriz olan ülsere, kanser, bronşit, astım, tüberküloz, kansızlık, damar sertliği, tansiyon yüksekliği, kalp kifâyetsizliği, romatizma gibi hastalıklar, fena beslenme ve hayat şartları, yıpratıcı mesleklerde çalışmak uzviyeti yorar, vaktinden evvel ihtiyarlatır ve emsallerinden yaşlı gösterir. Bu ise marazî ihtiyarlıktır.

Yaşlanmanın sebepleri arasında, vücutta biriken toksik metabolizma mahsülleri ile zehirlenme, protein sentezi yapan enzimlerin bozulması, nesicilerin yıpranması, haricî tesirlere mukavemetin azalması ve ruhi faktörlerden (Elem, keder) bahsedilmiştir. Gerontoloji (İhtiyarlık) ilmi bunları araştırmaktadır.

O halde ihtiyarlık biyolojik, tıbbî ve içtimâî bakımdan tetkik ediliirse bir tek sebebe bağlanamadığı, derece derece muhtelif sebepler topluluğunun bundan sorumlu olduğu görülür. Eski insanların birkaç yüz sene yaşadıkları söyleniyor. Bugün niçin o kadar yaşanmıyor? Sebebini bilmiyoruz. Belki o devirlerde de yaşlı insan azdı. (4) Eskiler hakikaten uzun

(1) Bir Hadis-i şerifte «Hastalıklar, Allahın kullarına gönderdiği hediyelerdir» buyurulmuştur.

(2) Alkol — Dr. Asaf Ataseven. İslâm mecmuası, cilt: 3, sayı: 29-30.

(3) Bir Hadis-i şerifte «Allahü teâlâ, haram olan şeylerde size şifâ yaratmamıştır» buyurukuyor.

(4) İstatistiklere göre asrımızda insanların ortalama yaşama süresi medeniyetin sağladığı teknik ve konfor sayesinde uzamıştır. Hatta çoğalan yaşlılar cemiyet ve tababet için bir problem olmaya başlamıştır. Çeşitli ülkelerde ortalama yaşama süresi şu şekildedir :

Hollanda	73
İsveç	72
İsrail	72
A.B.D.	71
İngiltere	71
Fransa	68

seneler yaşadılarsa bunu mutlaka ruhi bakımdan huzur içinde olmalarına atfetmek icap eder. Zira yukarıda ruhi tesirlerle insanın ihtiyarlıyabileceğini söylemiştik. (5)

İHTİYAR İNSANI GENÇLEŞTİRMEK KABİL MİDİR?

Bu hususta birçok araştırma ve tecrübeler yapılmıştır. Bunları kısaca zikredelim :

Yaşlanmanın sebebinin barsak gazları ile zehirlenme olduğu düşüncesiyle yoğurtla beslenme veya kalın barsakları çıkarmak teklif edilmiştir. (Metchnikoff)

Maymun husyelerinin insanlara aşılması. (Verenof)

Cinsiyet hormonları veya cinsiyet guddeleri ekstirelerinin zerk edilmesi. (Steinach) Son senelerde erkeklik hormonu preparatlarının kullanılması, vücutta su ve tuz tutması mahzurlarını izale etmek için sentetik cinsiyet hormonları kullanılmaktadır.

İHTİYAR uzviyette yıpranmış bağ dokusunun eski haline iadesi için vitamin B12 zerkleri hayvanlara, insan dalak ve kemik iliği zerk edilerek elde edilen serumların insanlara tatbiki. (Bogomoletz)

Plesanta (6) hülasaları. (Filatov)

Piliç ve inek embriosundan (7) hazırlanmış ekstreler. (Carnot, Alexis Carrel)

Kraliçe arının beslendiği ve arıların yuttak guddelerinden elde edilen ifrazatın zerk edilmesi. (Arı serumu)

Nihayet; bir günlük İstanbul gazetesinde günlerce bahsedilen terkibi %2 (Novokain) ve vitaminlerden ibaret bir ilâcın kullanılması (Anna Arslan) gibi usuller vardır.

Bu gençleştirme metotlarının hepsi birer ilmi çalışma olmak itibarıyla kıymet taşır. Fakat bunlar tek yönden yapılmış tecrübelerdir. Hepsini birlikte, yaşlı bir insana tatbik etsek dahi onu bir delikanlı yapmamız mümkün değildir. Belki bir salâh bekleyebiliriz. Çünkü; yaşlanma uzviyetin bütün nesicelerini (bilhassa sinir sistemi, guddeler, kemik ve mafsalları) alâkadar eder, uzun yılların tesiriyle yıpranmış uzuvları teker teker gençleştirmek kabîl değildir, olacağını da zannetmi-

S.S.C.B.	68
İtalya	68
Japonya	68
Arjantin	63
Meksika	50
Türkiye	49
Hindistan	40
Borneo	29

(5) Fransız ihtilâlinde Marie Antoinette'in bir gecede saçlarının ağardığını tarih kaydeder.

(6) Plesanta; Doğumda çocuğun eşi veya son tabir edilen orğana verilen isim.

(7) Embrio: Ana rahminde yavrunun ilk günleri.

yoruz. Meselâ bir beyin hücrelerini ele alalım. Bunlarda rejenerasyon kabiliyeti olmadığını biliyoruz. Yani bir çocukta yapısı ne ise, yaşta da o şekildedir ve harap olunca da yerine yenisi husule gelmez. Halbuki sinir sistemi hariç bütün nesicler ileri yaşlara kadar neşvünema ve tamir kabiliyetini muhafaza ederler, hatta bunları vücuttan ayrı, izole olarak hayatta tutmak (8) ve canlı uzviyette vazifesi aksıyan bir organın vazifesini hariçten bir âlet ile az çok devam ettirmek kabildir. (9) Fakat bu yapılanlar insan organizmasını yeni baştan yapacağız demek değildir. Böyle aletlerden müteşekkil bir mevcud, koordine bir şekilde çalışmadığı gibi her organına pilli bir alet ilâştirilmiş bir insan da herhalde artık canlı değildir. Belki o ancak muayyen işleri yapabilen ruhsuz bir robot olabilir.

Bütün bunlar insana yaşlanmanın önüne geçilemeyeceği intibasını veriyor. Netice olarak kabul etmek lâzımdır ki her canlı uzviyet çocukluk, gençlik, kahillik, ihtiyarlık ve ölüm gibi bir hayat parabolü çiziyor, hiçbir hastalık olmasa dahi yaşlanma da bir ölüm sebebi oluyor. Bununla beraber gençlik enerjisini yerine harcamak, muntazam ve huzurlu bir hayat yaşamak, iyi beslenmek, vücudu yıpratıcı zehirleri (tütün, alkol, uyuşturucu maddeler, hatta çay, kahve) kullanmamak, şişmanlamamak, kabız kalmamak ve hastalanmamakla ancak yaşlılığa tahammül edilebileceğini ve uzun seneler yaşanabileceğini söyleyebiliriz.

Ölüm ise, bütün uzvi fonksiyonların yok olmasıdır. Bu yaşlılık, insanları âfetzede eden kanser, verem, kalp hastalığı, damar sertliği, trafik kazaları v.s. gibi sebepler husule gelmektedir.

Ölümü bizatihi ortadan kaldırıncaya hiçbir ilmi çalışma yoktur. (10) Asırlardır insanlık bu neticeye boyun eğmekden başka bir çare bulamamıştır. Ölümü bir zaruret, hayat gibi

(8) Alexis Carrel'in nesic kültürü çalışmaları.

(9) Sun'î kalp takılması için tecrübeler yapılmaktadır. Sun'î böbrek ve sun'î teneffüs cihazı gibi aletler kliniklerde halen kullanılmaktadır.

(10) Gazetelerde arasıra okuduğumuz, ölen bir insanın doktorlar tarafından diriltilmesi, mutlak ölmüş birisinin tekrar hayata avdet etmesi şeklinde anlaşılıyor. Bu hâdisenin aslı şöyledir: Çok defa ameliyat esnasında olmak üzere kalp durması oluyor, hekim hastaya derhal kalp masajı yapıyor, kalp çalışırsa hasta yaşıyor. Bunlar cereyan ederken kalbin durduğu andan sonra geçen zaman çok mühimdir. Şayet üç dakikadan fazla bir zaman geçmişse sıra ile, beyin, karaciğer, böbrek gibi hayatî organlarda tekrar düzelmeyen bozukluklar husule gelir. Bu halde kalp çalışsa dahi uzviyet ve jutatîf — nebati bir hayat yaşıyor. Birkaç sene evvel elektrik çarpması neticesi komaya giren Alp Reel ve (beyin kanamasıyla) komaya giren eski Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel buna birer misal teşkil ederler.

tabii, fizyolojik bir hâdise olarak kabul etmek gerekir. (11)

Darwin'e göre nesiller boyunca yaşamaya en kabiliyetli olanlar hayatta kalır, bunlar da en kuvvetli nesli yerlerinde bırakarak ölürlər. Canlılarda tek ölümsüz hücre, nesilden nesile intikal eden cinsiyet hücresidir. Bunların birleşmesi ile yavru husule gelir.

HAYAT tek hücreye irca edilirse görülür ki tek hücreli canlılar bir müddet büyüdükden sonra bölünerek çoğalır, iki yeni hücre husule getirirler. Bu çoğalma şekli zahiren bunlarda ölüm olmadığı intibasını verirse de aslında uzun müddet bu şekilde çoğalan hücrede dejenerasyon yani ihtiyarlık alâmetleri görülür, hücrenin ölümüne sebep besli yerine karışan zararlı metabolizma mahsülleridir.

O halde nesli idame ve ölüm bütün canlılarda aynı prensip dahilinde cereyan ediyor. Ölümsüzlük ise yalnız cinsiyet hücresi ile devam etmektedir. Bu ferdi bir ebedilik inancı verse dahi, insan gene mistik düşüncelerle bütün bedeni ve ruhu ile ölmezliği arzuluyor ve bunu da dinde buluyor...

Şu halde, peygamberimiz (S.A.V.)'in bu hadis-i Şerifi bize ölüm ve ihtiyarlık hariç insanlığın sağlık ve selâmeti için yapılacak ilmi çalışmaların bir gün muvaffakiyetle neticeleşeceğini müjdelemektedir. Hadis, müslümanlara bir gayret ve araştırma vesilesi olmalıdır.

(11) Kur'an-ı Kerim ölüme şöyle temas ediyor :

«Her can ölümü tadacaktır, sizi bir imtihan olarak hayır ile de şer ile de deniyoruz. Nihayet (yine) bize döndürüleceksiniz.» Enbiya, 35.

«Her can ölümü tadacaktır. Ecirleriniz (yaptıklarınızın karşılıkları) muhakkak kıyamet günü tastamam verilecektir. O vakit kim o atesten uzaklaştırılıp cennete sokulursa, artık o muhakkak müradına ermiş olur. (Bu) dünya hayatı aldanma me-taından başka (birşey) değildir. Ali İmran, 185.

Allahum
Beni..

Fatih Sultan Mehmet HAN

Zülfünün zencirine bend eyledi şâhum beni
Kulluğundan etmesün âzâd Allahum beni.
Yakmağa hem yıkmağa çok söyleyip sir
ettiler

Sûz-i sine eşk-i dâde âteş-i âhum beni.
Cevr-i dilber ta'n-ı düşman sûz-i firkat
za'f-ı dil
Dürlü dürlü dert için halk etmiş Allahum
beni.